

# Prekoncepční prevence dědičných chorob a vad

**Plánované rodičovství** – nejde jen o plánování počtu a doby narození potomků, ale i vytváření podmínek pro jejich zdravý vývoj. Uplatňují se zde následující zásady.

## Ochrana před mutageny

- Do realizace reprodukčního záměru;
- neodkládat reprodukci příliš dlouho, **s věkem** roste riziko mutací:
  - u žen riziko **poštížení plodu chromosomální aberací**;
  - u mužů **bodovými mutacemi**.

## Ochrana před teratogeny

- V průběhu gravidity;
- organogeneze začíná v 5. týdnu po posledních menses, tj. v 3. týdnu po oplodnění; histogeneze probíhá až do konce gravidity.
- Mezi teratogenní vlivy patří:
  1. **infekce** (Toxoplasma, Rubeola, Cytomegalovirus, Herpesvirus);
  2. **chemické látky** – alkohol, některé léky, drogy, apod;
  3. **ionizující záření** – až terapeutické dávky jsou vysoce teratogenní.

## Příznivý zdravotní stav matky

- Organismus matky tvoří prostředí pro vývoj plodu po celé těhotenství.
- Choroby matky a jejich léčba mohou vážně ohrozit vývoj plodu.

## Gynekologická vyšetření a úprava všech zjištěných odchylek

- Gynekologická prekoncepční péče snižuje riziko spontánních potratů, polygenně dědičných vad a vrozených vad podmíněných chromosomálními mutacemi *de novo*.

## Vitaminová clona

- Příznivý vliv na vývoj plodu má prokazatelně podávání kyseliny listové (5–10 mg/den) a vitamínu C (500 mg/den) v prekoncepčním období.
- Vitamin C = antioxidant (prevence mutací a teratogeneze); kys. listová = koenzym v systému reparačních enzymů DNA.

## Odkazy

### Související články

- Postnatální prevence dědičných chorob
- Prenatální diagnostika
- Vrozené vývojové vady
- Teratogeny

### Externí odkazy

- Mysli na mě včas - program primární prevence VVV (<http://www.slg.cz/primarni-prevence-vrozenych-vyvojovych-vad>)

### Zdroj

- ŠTEFÁNEK, Jiří. *Medicína, nemoci, studium na 1. LF UK* [online]. [cit. 11. 2. 2010]. <<http://www.stefajir.cz>>.